

אסורה באכילה, (12) ואין היתר לאפותה כ"א אוכל נפש". (13)
 ויעבור עליה ב"בל יראה". (14)
 ואף לשורפה או להאכילה לכלבים (15) קודם שתחמיץ, אסור. לפי שאין שריפת קדשים או ואם יניחה בלא לאפותה, תבוא לידי חימוץ,

כדי שלא יהיה שלחנך מלא ושלחן רבך ריק [וכדכתבו תוספות שם כן, אף לשיטתם]. קהלות יעקב.

13. ואומר ר"י שאין זה אלא בארץ ישראל. אבל בחוץ לארץ, מותר לאפותה ביום טוב. שהרי אין חלת חוץ לארץ אסורה בטומאה, אלא למי שטומאתו יוצאת מגופו [כבעל קרי וזב]. אבל לטמא מת היא מותרת. ואם כן, ראויה היא לכהן קטן שלא ראה קרי מימיו. ואפילו אם אין שם כהן קטן, היא ראויה אף לכהן גדול על ידי ביטול ברוב. תוספות.

והסמ"ג כתב דראויה היא אף לכהן גדול, משום שבידו לטבול ולהטהר מקרי.

והרי"ף כתב, דדוקא היכא דאיכא כהן קטן מותר לאפותה. ומיאן בטעם הסמ"ג, משום דהשתא [כל זמן שלא טבל], עדיין אינה ראויה לו. ולא אמרינן "הואיל" בדבר שהוא מחוסר מעשה. ר"ן.

ואף מיאן בטעם התוספות [דמצי לבטלה ברוב], משום דאין מבטלים איסור לכתחלה. והא דאמרינן "חלת חוץ לארץ מבטלה ברוב", אינו אלא כשנתערבה בדיעבד. ואשמועינן, דאינה צריכה ביטול במאה אלא סגי לה ברוב רגיל.

14. ומכאן הקשה רבי עקיבא איגר לשיטת השאגת אריה, שאין עוברים ב"בל יראה" על פחות מכזית. אם כן, יכול להפריש חלה פחות מכזית. וכאן אין להקפיד על שיעור חלה [שהוא אחד מכ"ד] שהרי בין כך אין בה שום הנאה לכהן, דהא לאיבוד אזלא.

15. רש"י. לפי שגם זה הוא בכלל ביעור, ואסור משום שריפת קדשים ביום טוב. ובכיצד [כז ב]

12. ואף דקיימא לן כבית הלל, דכל מלאכה שבעיקרה היא מלאכת אוכל נפש, "מתוך שהותרה לצורך [אוכל נפש], הותרה נמי שלא לצורך", מיהו בעינן צורך היום קצת. ר"ן.

והיא שיטת התוספות בכיצה יב ב. אבל לרש"י שם, לא בעינן צורך היום כלל. וכן כתב המגיד משנה בפרק א מהלכות יום טוב הלכה ד, בדעת הרמב"ם שם.

ולשיטתו תקשה, אמאי אין שורפין קדשים ביום טוב. וכבר עמד הלחם משנה [שם פרק ג הלכה ח] בקושיה זו. וכתב, דלצורך גבוה מיגרע גרע משלא לצורך כלל. דמכתיב "לכם" ממעטינן, לכם ולא לגבוה. ואהדריה קרא לאיסור מלאכה ביום טוב.

והשער המלך שם תמה על תירוצו. שהרי איתא בכיצה [שם], דהא דתניא "השוחט עולת נדבה ביום טוב אינו לוקה", לא אתי אלא כבית שמאי. אבל לבית הלל דאמרי "מתוך", אינו לוקה. אלמא, לא גרע צורך גבוה משלא לצורך כלל. ויעוין שם עוד באריכות דבריו, ובדברי הפרי חדש [סימן תצה סק"א] בתירוץ קושיה זו.

ומדברי המגיד משנה שם נראה להוכיח, דאף לרש"י והרמב"ם צריך מעיקר הדין צורך קצת. אלא שמטעם "הואיל" [המבואר לקמן בעמוד ב], תמיד יש להחשיבו כצורך היום. ואף אי השתא אין בו צורך מותר. הואיל ואם יתעורר צורך בדבר ביום טוב, יחזור להיות צורך היום. ולפי זה לא קשה מידי קושייתם. שהרי בשריפת קדשים ביום טוב, לא שייך טעמא ד"הואיל". שאי אפשר שיתעורר איזה צורך היום בזה, מלבד צורך גבוה. הלכך היא אסורה לכולי עלמא. אבל בעולת נדבה איכא צורך היום קצת,